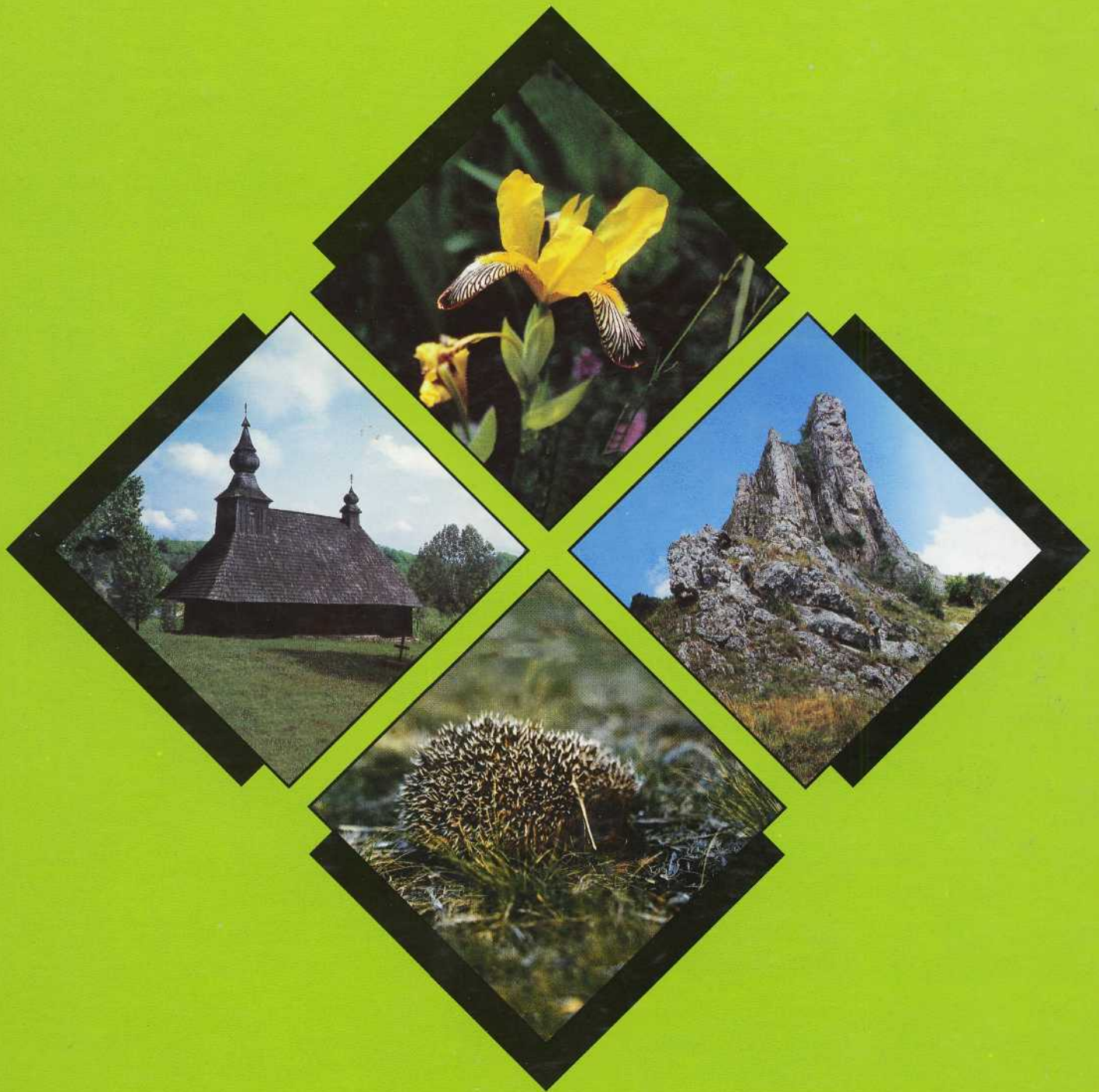

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1994**

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
v roku 1994**

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

a v tomto roku začal tiež pôsobiť technický výbor pre akreditáciu laboratórií, medzi ktoré patria aj laboratória so zameraním na analytické hodnotenie zložiek ŽP (voda, pôda, ovzdušie).

Rok 1994 v odpadovom hospodárstve možno charakterizovať:

- pokračovaním jeho inštitucionalizovania
- nábehom systému programov odpadového hospodárstva
- skvalitňovaním práce úradov životného prostredia a inšpekcie v odpadovom hospodárstve
- vytvorením skupiny expertov pre odpadové hospodárstvo, oprávnených na vydávanie odborných posudkov vo veciach odpadov
- overovaním zberu a vyhodnocovaním informácií o odpadoch Regionálnym informačným systémom o odpadoch (RISO)
- stabilizovaním systému riadenia dovozu, vývozu a tranzitu odpadov a pohybu nebezpečných odpadov cez hranice okresov
- systematickou spoluprácou s orgánmi Bazilejského dohovoru
- prípravnými prácami na zriadenie Regionálneho školiaceho strediska pre implementáciu BD a prenos technológií pre oblasť Strednej a Východnej Európy
- konsolidáciou činnosti SAŽP pre oblasť odpadového hospodárstva.

• HAVÁRIE A ŽIVELNÉ POHROMY

V roku 1994 zaevidovala Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP) **121 havarijných zhoršení akosti vôd**. Z uvedeného počtu havárií bolo **82 prípadov na povrchových vodách**, v **39 prípadoch boli znečistené resp. ohrozené podzemné vody**.

Tabuľka č. M.17 Prehľad o počte prípadov havárií na Slovensku v rokoch 1992 - 1994

Rok	Počet havárií	Havarijné zhoršenie akosti vôd				
		povrchových		podzemných		
		celkom	hraničné toky	celkom	znečistenie	ohrozenie
1992	172	127	11	45	20	25
1993	142	95	12	47	10	37
1994	121	82	7	39	10	29

Zdroj: SIŽP

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že pokračoval trend poklesu evidovaných havárií.

Na havarijnom zhoršení akosti vôd sa v roku 1994 v najväčšej miere podieľali **ropné látky** a to až v 63 (52,1 %) prípadoch. **Exkrementy hospodárskych zvierat** spôsobili iba 9 (7,4%) havarijných zhoršení vôd. Pomerne vysoké percento (12,4 %) predstavujú havárie.

pri ktorých **nebola identifikovaná znečisťujúca látka**. Kladne sa dá hodnotiť tá skutočnosť, že v roku 1994 nebol zaznamenaný ani jeden prípad havárie spôsobenej **silážnymi šťavami a priemyselnými hnojivami**.

Tabuľka č. 1.18 Prehľad o vybraných látkach škodiacich vodám, ktoré spôsobili havarijné zhoršenie akosti vôd v rokoch 1992-1994

Druh škodlivej látky	Počet havárií v jednotlivých rokoch		
	1992	1993	1994
Ropné látky	66	70	63
Žieraviny	5	5	3
Exkrementy hospodárskych zvierat	22	8	9
Priemyselné hnojivá	0	0	0
Silážne šťavy	1	0	0
Nezistené	28	27	15

Zdroj: SIZP

Najčastejšími príčinami vzniku havárií v roku 1994 bolo obdobne ako v predchádzajúcich rokoch **nedodržanie technologickej a pracovnej disciplíny, nedostatočná údržba zariadenia a nevhodné technické riešenie**, ktoré sa podieľa v SI (42,1 %) prípadoch na celkovom počte havárií. Ďalej to boli havárie spôsobené **dopravou a prepravou** - 16 (13,2 %) prípadov. **Nezistená príčina** vzniku havárie bola konštatovaná u 31 havárií čo predstavuje 25,60 %, teda viac ako štvrtinu všetkých evidovaných havárií.

V roku 1994 mimo územia SR vznikli iba 2 havárie. Jedna v Ukrajinskej republike na rieke Uh a jedna v Maďarskej republike, ktorá sa prejavila na rieke Belina v hraničnom profile.

Cudzí štátni príslušníci spôsobili na území SR 2 havárie pri doprave.

Alarmujúcim je hlavne počet havárií, pri ktorých nebol zistený pôvodca. V roku 1994 je to 44 havárií čo predstavuje 36,4 % všetkých evidovaných havárií. Tento stav je spôsobený hlavne tým, že hlásenia o haváriách prichádzajú na SIZP vo väčšine prípadov oneskorene. Oneskorené hlásenie sťažuje celkove priebeh šetrenia havárie, objasnenie príčiny jej vzniku a neumožňuje vykonať včasné a účinné opatrenia na zneškodnenie havárie a tým aj zmiernenie jej škodlivých následkov.

V roku 1994 boli vyhlásené **havarijné zosuvy** na lokalitách **Michalova. Dolná Mičiná, Banská Bystrica - časť Senica**. Na zosuve v **Michalovej** - železničnej trati Brezno - I lalny - Pohronská Polhora bola ohrozená štátna cesta 2/530, rodinné domy a skupinový vodovod. Zosuvné územie v **Dolnej Mičinej** ohrozilo rodinnú zástavbu, poľnohospodársku

pôdu a časť miestnej komunikácie. V **Banskej Bystrici** došlo k ohrozeniu rodinných domov, telesa a povrchu vozovky, trasy plynovodu a miestnej vodoteče. Na týchto lokalitách bol ukončený inžiniersko-geologický prieskum a najnutnejšie stabilizačné opatrenia.

V porovnaní s rokom 1993 vzrástol počet **požiarov** v Slovenskej republike o 606 prípadov. Priame škody spôsobené požiarimi napriek vzrastajúcemu počtu požiarov zaznamenali pokles o 210 335 200 Sk. Počet usmrtených osôb pri požiaroch klesol o 11 prípadov a počet zranených osôb o 28 prípadov.

Rozhodujúci vplyv na výšku škôd majú predovšetkým požiare **veľkých investičných celkov**, u ktorých bol zaznamenaný v porovnaní s predchádzajúcim rokom pokles. Tieto požiare sa podieľajú na celkových škodách 55 percentami.

Z hodnotenia požiarovosti podľa objektov a priestorov vzniku vyplýva, že najčastejšie horelo na **poľnohospodárskych plochách a prírodnom prostredí**, kde bolo evidovaných 1 966 požiarov. Ďalej bolo podľa uvedených kritérií zaevidovaných 825 **požiarov dopravných prostriedkov a pracovných strojov. Na skládkach odpadov** bolo ohlásených 659 prípadov horenia. V **bytových domoch** došlo k 650 požiarom a v **rodinných domoch** vzniklo 560 požiarov. V roku 1994 bolo štatisticky zaevidovaných 366 požiarov v **lesných porastoch**. Oproti roku 1993 bol zaznamenaný pokles v počte lesných požiarov o 308 prípadov, čo bolo ovplyvnené hlavne chladným a daždivým počasím v jarných mesiacoch. V tabuľke č. VI. 19 je uvedený prehľad počtu požiarov, výšky škôd a počtu osôb pri nich usmrtených a zranených podľa príčin vzniku požiaru.

Tabuľka č. VI. 19 **Počet požiarov, výška škôd a počet osôb pri nich usmrtených a zranených podľa príčin vzniku požiaru v roku 1994**

Príčina	Počet požiarov	Škoda (tis. Sk)	Usmrtení	Zranení
Úmysel	244	108 238,6	5	14
Deti bez dozoru	693	6 017,4	0	5
Nedbalosť a neopatrnosť osôb	3 589	31 448,1	19	55
Nevyhovujúci stav a nesprávne požívanie kominových zariadení	140	3 692,6	0	6
Nevyhovujúci stav vykurovacích telies, dymovodov a ich inštalácia	86	1 808,7	0	2
Prevádzkovo-technické poruchy	1 395	68 936,5	2	35
Mimoriadne a iné dôvody a udalosti vzniku požiaru	231	14 303,6	7	16
Neobjasnené príčiny vzniku požiaru	582	46 525,6	5	20
Spolu	6 960	280 971,1	38	153

Zdroj: PTEÚ